

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

De langstlevende echtgenoot : een vergelijking van de positie van de langstlevende echtgenoot in het Marron-erfrecht met de positie van de langstlevende in het Caraïbisch en het Surinaams erfrecht

Veira, M.A.

Publication date
2006

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Veira, M. A. (2006). *De langstlevende echtgenoot : een vergelijking van de positie van de langstlevende echtgenoot in het Marron-erfrecht met de positie van de langstlevende in het Caraïbisch en het Surinaams erfrecht*. Wolf Legal Publishers.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Inhoudsopgave

ALGEMENE INLEIDING 1

HOOFDSTUK 1 VOORONDERZOEK EN DATAVERZAMELING 7

§ 1	INLEIDING	7
§ 2	DE MARRONS	7
	A. Wie zijn Marrons?	7
	B. Ontstaan van de Surinaamse Marronstammen	8
	C. De samenstelling van de Marrongemeenschap	9
	1. Stam	9
	2. Lo	10
	3. Bee	10
	4. Mamapikin	10
	5. Osu	10
	D. Rechtsvinding bij de Marrons	11
§ 3	DE CARAÏBEN	11
	A. Inheemsen of Indianen	11
	B. Rechtsvinding bij de Caraïben	13
§ 4	PROBLEEMSTELLING VAN HET VELDONDERZOEK	13
§ 5	HET VELDONDERZOEK	14
	A. Inleiding	14
	B. Welke dataverzamelmethode gebruik ik?	14
	1. De soort enquête	16
	2. De samenstelling van de vragenlijst	16
	C. Welk type onderzoek kies ik?	17
	D. Hoe ziet mijn onderzoeksontwerp eruit?	17
	E. Wat is mijn onderzoekspopulatie en steekproef?	17
	F. Hoe analyseer ik mijn data?	19
	G. Hoe rapporteer en evalueer ik mijn onderzoek?	19
	1. Betrouwbaarheid van het onderzoek	20
§ 6	STRIJDENDE WETENSCHAPSOPVATTINGEN	20

HOOFDSTUK 2 DE VERHOUDING TUSSEN HET MARRON-ERFRECHT EN HET SURINAAMS RECHT 23

§ 1	INLEIDING	23
§ 2	DE CONTRACTEN GESLOTEN TUSSEN DE CENTRALE OVERHEID EN DE MARRONS	24
	A. De inhoud van de contracten	24
	B. De woongebieden van de Marrons	26
	C. De toepassing van de contracten	28
§ 3	DE BRONNEN VAN HET SURINAAMS RECHT	29

§ 4	HET MARRON-ERFRECHT EN HET VERDRAGENRECHT	29
	A. Grondrechten van de Marrons	29
	B. Mensen- of grondrechten	32
	1. Subjectieve rechten	32
	2. Constitutionele rechten	32
	3. Morele "rechten"	32
	4. Grondrechten	32
	C. De ontwikkeling van de grondrechten	33
	D. De relativiteit van grondrechten	34
	E. Het afdwingen van de grondrechten	34
§ 5	DE ALOEBOETOE CASE	36
	A. De feiten	36
	B. De bepaling van de erfgenamen	37
§ 6	HET MARRON-ERFRECHT EN DE SURINAAMSE WET	40
	A. De werkingssfeer van de Surinaamse wet	40
§ 7	GEWOONTE ALS RECHTSBRON IN HET SURINAAMS RECHT	40
	A. Voorwaarden voor het bestaan van gewoonterecht	40
	B. De plaats van het gewoonterecht	41
	C. Wanneer geeft gewoonte recht?	42

HOOFDSTUK 3

DE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE ECHTGENOOT TEGEN DE ACHTERGROND VAN HET HUWELIJKS- VERMOGENS- EN ERFRECHT BIJ DE MARRONS

45

§ 1	INLEIDING	45
§ 2	BEGRIPSOMSCHRIJVING	45
	A. Erfopvolging	45
	B. Verwantschap	46
	C. Afstamming	47
	D. Echtgenoten en huwelijk	47
	E. Positie	47
§ 3	DE HOOFDLIJNEN VAN HET HUWELIJKSVERMOGENS- RECHT BIJ DE MARRONS	48
	A. Het Marron-huwelijk	48
	B. Huwelijksgiften bij de totstandkoming van het Marron-huwelijk	49
	C. Rechten en verplichtingen van de Marron echtgenote(n)	50
	D. Rechten en verplichtingen van de Marron-echtgenoot	50
	E. Het goederenrechtelijk stelsel in het Marron-huwelijks- vermogensrecht	50
§ 4	GRONDSLAGEN VAN HET MARRON - ERFRECHT	50
	A. Algemene kenmerken van matrilineaire afstamming	50
	B. De afstammingsrelatie moeder - kind in het Marronrecht	52
	C. De afstammingsrelatie vader - kind in het Marronrecht	52
	D. De ontkenning van de wettigheid in het Marron recht	53
§ 5	ERFOPVOLGING	53

	A. Vereisten voor erfopvolging	53
	B. Soorten erfopvolging in het Marron-erfrecht	54
	C. De Marron nalatenschap	54
	D. De positie van de oudste broer van de erflater	56
§ 6	DE VERDELING	57
	A. De erfgenamen in het Marron-erfrecht	57
	B. De groepen erfgenamen in het Marron-erfrecht	60
§ 7	DE VERMOGENSRECHTELIJKE POSITIE VAN LANGSTLEVENDE MARRON-ECHTGENOTEN	60
	A. De plaats van de langstlevende echtgenoot als erfgenaam	60
	B. Gevolgen van het overlijden van de echtgenote voor de weduwnaar	61
	C. Gevolgen van het overlijden van de echtgenoot voor de weduwe	61

**HOOFDSTUK 4
DE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE ECHTGENOOT TEGEN
DE ACHTERGROND VAN HET HUWELIJSVERMOGENS- EN
HET ERFRECHT BIJ DE CARAÏBEN 65**

§ 1	INLEIDING	65
§ 2	INVULLING VAN BEGRIPPEN	65
	A. Bloedverwantschap	65
	B. Aanverwanten	65
§ 3	DE HOOFDLIJNEN VAN HET HUWELIJSVERMOGENS- RECHT BIJ DE CARAÏBEN	66
	A. Het Caraïbsche huwelijk	66
	B. Rechten en verplichtingen van de Caraïbsche echtgenoot	67
	C. Rechten en verplichtingen van de Caraïbsche echtgenote	67
	D. Verzorging van kinderen	67
	E. Het goederenrechtelijk stelsel in het Caraïbsch huwelijkvermogens- recht	67
§ 4	GRONDSLAGEN VAN HET CARAÏBSCH ERFRECHT	68
	A. Soorten erfopvolging in het Caraïbsch erfrecht	68
	B. De Caraïbsche nalatenschap	68
§ 5	ERFOPVOLGING BIJ DE CARAÏBEN	69
	A. Onbekwaamheid om te erven	69
	B. Hoofdlijnen van de erfopvolging	69
	C. De erfgenamen in het Caraïbsch erfrecht	70
	1. De erflater is een vrouw, gehuwd en heeft kinderen	70
	2. De erflater is een man, gehuwd en heeft kinderen	70
	3. De erflater is een man, gehuwd, zonder kinderen	70
	4. De erflater is een vrouw, gehuwd zonder kinderen	71
§ 6	DE ERFRECHTELIJKE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE CARAÏBSCHE ECHTGENOOT	72
	A. Echtgenoten als erfgenaam	72
	B. Gevolgen van het overlijden van de echtgenoot voor de weduwnaar	72
	C. Gevolgen van het overlijden van de echtgenoot voor de weduwe	72

§ 7	DE VERMOGENSRECHTELIJKE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE CARAÏBSCHE ECHTGENOOT	73
-----	--	----

HOOFDSTUK 5
DE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE ECHTGENOOT
TEGEN DE ACHTERGROND VAN HET
HUWELIJKSVERMOGENS- EN ERFRECHT IN SURINAME **75**

§ 1	INLEIDING ALGEMEEN	75
§ 2	DE HOOFDLIJNEN VAN HET SURINAAMS HUWELIJKSVERMOGENSRECHT	76
§ 3	VERSCHILLEN TUSSEN HET SURINAAMS EN NEDERLANDS HUWELIJKSVERMOGENSRECHT	77
§ 4	RECHTEN EN VERPLICHTINGEN VAN SURINAAMSE ECHTGENOTEN	79
	A. De wederzijdse verplichtingen van echtgenoten	79
	B. De verplichting elkaar het nodige te verschaffen	79
	C. De verplichtingen hun kinderen te verzorgen en op te voeden	80
	D. Verplichting tot samenwoning	81
	E. De huishouding	81
	F. Aansprakelijkheid	82
	G. Toestemming	82
§ 5	DE WETTELIJKE GEMEENSCHAP VAN GOEDEREN	83
	A. De algehele gemeenschap van goederen	83
	B. De baten van de gemeenschap	83
	C. De lasten van de gemeenschap	84
	D. De uitsluitingsclausule	84
	E. De verknochte schulden en goederen	85
	F. Pensioenrechten en levensverzekeringen	85
	G. Het recht van vruchtgebruik	86
§ 6	HET BESTUUR VAN DE GEMEENSCHAP	86
	A. Cumulatief bestuur	86
	B. Medewerking	87
	C. Inlichtingsplicht	89
	D. Ontbinding van de gemeenschap	89
§ 7	HUWELIJKSE VOORWAARDEN	90
	A. Definitie van huwelijkse voorwaarden	90
	B. Huwelijkse voorwaarden voor en tijdens het huwelijk	90
§ 8	DE HOOFDLIJNEN VAN HET SURINAAMS ERFRECHT	91
	A. Het Surinaams erfrecht vergeleken met het oud Nederlands erfrecht	91
	B. Vereisten voor erfopvolging	91
	C. Soorten erfopvolging in het Surinaams erfrecht	91
	D. Grondslagen van het versterf-erfrecht in Suriname	92
	E. De uitgangspunten van het versterf-erfrecht	92
	F. Rechten van de erfgenamen	92
	1. De saisine	92
	2. De hereditatis petitio	93

	G. Gevolgen van het Surinaams afstammingsstelsel	93
	1. Het gezag	93
	H. De groepen erfgenamen	94
	I. Het testamentair erfrecht in Suriname	95
§ 9	DE LANGSTLEVENDE ECHTGENOOT ALS ERFGENAAM	95
	A. De langstlevende echtgenoot als wettelijke erfgenaam	95
	B. De langstlevende echtgenoot als testamentair erfgenaam	96
	1. De ouderlijke boedelverdeling	96
	2. Het Legaat tot verzorging van de langstlevende	96
	3. Het vruchtgebruiktestament	97
	4. De levensverzekering	97
	5. Het overnemingsbeding	97
	6. Het verblijvingsbeding	98
	C. De positie van de langstlevende echtgenoot in het oud Nederlands erfrecht	98
	D. Factoren die de positie van de langstlevende echtgenoot in het Nederlands erfrecht beïnvloeden	100
	E. De positie van de langstlevende echtgenoot in het Nieuw Nederlands erfrecht	102
§ 10	DE ONTWIKKELING VAN DE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE ECHTGENOOT IN HET SURINAAMS ERFRECHT	104
	A. De fasen in het historisch proces	104
	1. Het eerste Surinaams Burgerlijk Wetboek	104
	2. De wijzigingen in 1934	105
	3. De wijzigingen na 1945	106
§ 11	DE VERMOGENSRECHTELIJKE POSITIE VAN DE SURINAAMSE LANGSTLEVENDE ECHTGENOOT	107

HOOFDSTUK 6

DE VERMOGENSRECHTELIJKE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE MARRON-ECHTGENOOT VERGELEKEN MET DE VERMOGENSRECHTELIJKE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE CARAÏBSCHE ECHTGENOOT 113

§ 1	INLEIDING	113
§ 2	OVEREENKOMSTEN TUSSEN DE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE MARRON-ECHTGENOOT EN DE LANGSTLEVENDE CARAÏBSCHE ECHTGENOOT	113
	A. Algemene overeenkomsten	113
	1. Leefomgeving	113
	2. Het onroerend goed	113
	3. Invulling van de begrippen broers en zusters	113
	4. Plaats van de echtgenoot	114
	5. Polygamie	114
	B. Overeenkomsten in het huwelijksvermogensrecht	114
	1. Het huwelijksvermogensrecht	114

	C. Overeenkomsten in het erfrecht	114
	1. Geen testamentair erfrecht	114
	2. Uitsluiting van onwaardige personen	114
	3. Het vererfbaar vermogen	114
	4. Echtgenoten zijn geen erfgenamen van elkaar	114
§ 3	DE VERSCHILLEN TUSSEN DE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE MARRON-ECHTGENOOT EN DE LANGSTLEVENDE CARAÏBSCHE ECHTGENOOT	115
	A. Algemene verschillen	115
	1. De invulling van de begrippen broers en zusters	115
	2. De huwelijkskandidaten	115
	B. Erfrechtelijke verschillen	115
	1. Het erfrechtelijk stelsel	115
	2. De erfgenamen	115
	3. De verdeling van de nalatenschap	115

HOOFDSTUK 7

DE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE MARRON-ECHTGENOOT VERGELEKEN MET DE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE SURINAAMSE ECHTGENOOT

117

§ 1	INLEIDING	117
§ 2	DE OVEREENKOMSTEN IN HET HUWELIJKSVERMOGENSRECHT	117
	A. De geldigheid van het huwelijk	117
	B. Bruidschat of huwelijksgift	117
	C. Verzorgingsplicht van echtgenoten	117
§ 3	DE OVEREENKOMSTEN IN HET ERFRECHT	118
	A. Het vererfbaar vermogen	118
	B. De positie van de oudste broer – de executeur testamentair	118
§ 4	DE VERSCHILLEN IN HET HUWELIJKSVERMOGENSRECHT	118
	A. Polygamie	118
	B. Gemeenschap van goederen	118
§ 5	VERSCHILLEN IN AFTAMMING	119
	A. Verschillen in afstammingsstelsel	119
	B. Ontkenning van de wettigheid	119
	C. Verzorgingsverplichting ouders – kinderen	120
§ 6	VERSCHILLEN IN HET ERFRECHT	120
	A. De erfgenamen	120
	B. Vererfbaar vermogen	122
	C. Bepaling grootte van het aandeel	122
	D. Testamentair erfrecht	122
	E. Rechten op de grond	123
	F. Schulden	123

HOOFDSTUK 8
VERKLARING VAN DE OVEREENKOMSTEN EN VERSCHILLEN
IN DE VERMOGENSRECHTELIJKE POSITIE VAN DE
LANGSTLEVENDE MARRON-ECHTGENOOT EN DE
LANGSTLEVENDE CARAÏBSCHE ECHTGENOOT **125**

§ 1	INLEIDING	125
§ 2	VERKLARING VAN DE OVEREENKOMSTEN	125
§ 3	VERKLARING VAN DE VERSCHILLEN	126

HOOFDSTUK 9
VERKLARING VAN OVEREENKOMSTEN EN VERSCHILLEN
IN DE POSITIE VAN DE LANGSTLEVENDE MARRON-
ECHTGENOOT EN DE LANGSTLEVENDE SURINAAMSE
ECHTGENOOT **127**

§ 1	INLEIDING	127
§ 2	VERKLARING VAN DE OVEREENKOMSTEN	127
	A. Weinig overeenkomsten - geen botsingen	127
§ 3	VERKLARING VAN DE VERSCHILLEN	128
	A. Matrilineair tegenover bilateraal afstammingsstelsel	128
	1. Herkomst van de Surinaamse slaven	128
	2. Het verschil in technologische ontwikkelingsgraad	129
	3. Beïnvloeding in Suriname	130
	B. Verzorging van echtgenoten	131
	C. Polygamie	131
	D. De autoriteitslijn en de keuze van de erfgenamen	132
	E. De erfgenamen	133
	F. De vereisten voor erfopvolging	134
	G. Graden in verwantschap	134
	H. Groepen erfgenamen	136
	I. De uiterste wilsbeschikking	137

HOOFDSTUK 10
EVALUATIE **141**

§ 1	INLEIDING	141
§ 2	GELIJKE RECHTEN VOOR MARRON-ECHTGENOTEN	141
	A. Geschiedenis van de rechten van de Surinaamse gehuwde vrouw	141
	B. De gemeenschap van goederen	142
§ 3	DISCRIMINATIE	144
	A. Discriminatie op grond van geslacht	144
	B. Discriminatie en gelijkheid	145
	C. De ontwikkeling van het West-Europees gelijkheidsbegrip	146
	D. De ontwikkeling van het gelijkheidsbegrip bij in stamverband levenden	148

CONCLUSIES	151
AANBEVELINGEN	155
LIJST VAN AANGEHAALDE LITERATUUR	175
VERDRAGENREGISTER	193
WETGEVINGSREGISTER	194
JURISPRUDENTIEREGISTER	196
INTERVIEWS	197
BIJLAGE 1: WOONGEBIEDEN VAN DE INHEEMSEN EN MARRONS IN SURINAME	199
BIJLAGE 2: VRAGENLIJST	200
BIJLAGE 3: DE RESPONDENTEN	203